

1

Iedereen wordt drie keer geboren. Eén keer uit je moeder, één keer uit je vader en één keer uit jezelf. Ik was dertig jaar toen de vliezen braken voor mijn laatste bevalling. Het was een zondagavond, terwijl de winter overging in het voorjaar, nu iets meer dan een jaar geleden.

Het weekend daarvoor had ik het nabijgelegen park, niet ver van de plaatselijke manege, een zwerver ontmoet. Ik was zoals elke zondagochtend aan het joggen en moest geconcentreerd op de paden letten om niet uit te glijden op de ijzige plekken. Ik droeg een dikke sjaal om mezelf te beschermen tegen de gure noord-oostenwind. Op hetzelfde pad waar ik liep kwam in de verte een grote man mij sjokkend tegemoet. Hij droeg grauwe lompen en kluitige laarzen en had een grijzende baard.

Mijn hemel, dacht ik toen ik dichterbij was. Die man loopt half in zijn blote bast! Hij had zijn jas open hangen en de trui eronder had hij open geritst, waardoor zijn witte borstbeen zichtbaar werd. Ik keek niet meer waar ik liep en terwijl ik hem passeerde maakte ik een flinke glijder. Ik probeerde me nog vast te grijpen aan de struiken rechts van me, met als enige resultaat dat ik mijn wang schaafde aan de bevroren takken. Ik viel verkeerd op mijn linkerheup en voelde de pijn erin schieten. Ik stond voorzichtig op en probeerde een stapje te lopen. Ik keek opzij. De zwerver stond mij op zijn gemak gade te slaan.

‘Wat?’, bromde ik hem toe.

‘Ik kijk wat je doet’, zei hij met een kalme toon.

Ja, dat zie ik, dacht ik. Maar ik sta hier geen voorstelling te geven. Hij bleef me echter geduldig en nieuwsgierig aankijken.

'Ik loop hard, ik val en ik sta op. Nou goed. En wat doe jij?', reageerde ik geïrriteerd.

Hij boog zijn hoofd iets voorover.

'Ik help de zwakkeren in de samenleving'.

Oh, mijn God, dacht ik. Het is nog erger dan ik vermoedde. Die man is echt de weg kwijt. Hij loopt hier in de ijzige kou in het park met het waanidee dat hij anderen zou kunnen helpen. Maar hij kan niet eens zichzelf helpen.

'Verbeter de wereld, maar begin vooral bij jezelf', tartte ik.

Verrassend begripvol keek hij me aan.

'Ze noemen mij De Lange'.

'Harmen', zei ik kortaf.

Zijn ontblote borstbeen viel me weer op. Daardoor had ik me laten afleiden en was onderuit gegaan. Impulsief deed ik mijn sjaal af en gaf het aan hem.

'Dank', zei hij, 'maar dat heb ik niet nodig'.

Deze man was verbazingwekkend.

'Wat heb je dan wel nodig?', vroeg ik.

'Een zwakkeling uit de samenleving die mijn hulp ook durft te accepteren'.

Dat schiet niet op. Die man blijft zichzelf vastklampen aan zijn mythe van reddende engel.

'Dan zal eerst iemand jou moeten helpen, vriend', schudde ik.

Hij keek me vragend aan.

'Man, zo te zien kun je nog geen boterham kopen. Waarom denk je dat anderen door jón geholpen willen worden?'

Hij was even stil.

'Mensen die zwak lijken zijn vaak sterker dan degenen die sterk lijken'.

Hij keek naar de hand die over mijn heup wreef.

Ik begon zijn profetische taalgebruik zat te worden en bedacht me of ik nog wat tegen hem zou zeggen of dat ik gewoon weg zou lopen.

‘Je kunt wel weer weglopen, als je dat wilt’, zei hij met een korte buiging, draaide zich om en liep weg.

Ik schrok. Kon die man gedachten lezen? En waarom zei hij *weer* weglopen? Ik had hem toch nooit eerder ontmoet? Ik merkte dat ik kortademig werd en voelde de pijn in mijn heup heel nadrukkelijk. Ik kreeg zelfs traanvocht in mijn ogen. Niet dat de pijn ondraaglijk was, maar het was alsof ik door de lichamelijke pijn heen ergens door geraakt werd. Ik wil niet meer weglopen, dacht ik, zonder precies te weten wat ik daarmee bedoelde.

De zwerver liep richting de uitgang van het park. Ik wilde hem roepen maar mijn adem stakte. Al trekkenend ging ik achter hem aan. Hoewel hij niet hard liep had ik de grootste moeite hem in te halen omdat ik door mijn val alleen nog maar goed op mijn rechterbeen kon lopen. Terwijl hij de straat wilde over steken klampte ik hem aan. Op dat moment kwam een grote zwarte Mercedes tuutterend voorbij. Ik herkende Herman, de baas van mijn afdeling die mij, evenals zijn kinderen achterin de auto, smalend toelachten en zwaaiden. De zwerver keek mij verbaasd aan.

‘Waarom zei je dat?’, vroeg ik.

‘Mijn derde geboorte duurde ook het langst’, zei hij.

‘Ik begrijp je niet’.

‘Je wilt het niet begrijpen’, zei hij, deed een stap opzij en liep verder.

Ach, idioot, zak in elkaar, dacht ik. Maar drie seconden later klampte ik weer bij hem aan.

‘Ik wil weten over die derde geboorte’.

Hij keek me indringend aan.

‘Wat is er?’, vroeg ik.

‘Ik kijk...’, zei hij monotoon, ‘... of je durft’.

Het duurde even voordat mijn ongemak van het elkaar diep aankijken wegzakte.

‘Kom...’, zei hij en wenkte me mee te gaan, terug het park in. We liepen als twee oude heertjes zwiingend stapvoets onder de hoge kale bomen.

‘Kijk’, zei hij en wees naar een grote eik, ‘deze eik is ooit ontstaan uit een eikel. Dat was het moment van de eerste geboorte. Net als mensen werd het geboren uit zijn moeder. Het doel van de eerste geboorte is bestaansrecht’.

‘Dus voor elke eikel is er nog toekomst’, grapte ik.

‘Daarna begint het te groeien. Het wordt een plantje, een kwetsbaar boompje, totdat het zijn plekje gaat veroveren tussen de andere bomen. Dat is het moment van de tweede geboorte. Het hoeft niet meer in de schaduw van andere bomen te staan, maar hij kan zijn eigen bladerenpracht tentoonspreiden. Ook mensen ontworstelen zich op een gegeven moment van het verzorgende en koesteren van hun moeder. Dan nemen ze hun vader als voorbeeld, voelen zich strijdlustig en gaan een plekje veroveren in het grotere geheel. De tweede geboorte betekent dan ook geboren worden uit je vader. Het doel ervan is om krachtig te worden’.

‘Door competitie aan te gaan, jezelf te verbeteren en successen te gaan scoren’.

‘De derde geboorte is die uit jezelf’, zei De Lange.

‘En dat is?’

‘Voor een eikenboom is dat eenvoudig. Hij gaat nieuwe eikels maken. Zijn doel was immers niet alleen maar groter en groter te worden en de competitie met de andere bomen aan te gaan. Hij

had daarvoor een reden. Het was immers zijn bestemming om zorg te dragen voor nieuwe eikenbomen’.

‘Is dat dan de enige bestemming van mensen? Om zichzelf voort te planten?’, onderbrak ik hem.

‘Bij mensen is de verscheidenheid aan bestemmingen vele malen groter en ook complexer dan bij eikenbomen. Voor ieder mens is de bestemming anders. Alleen jezelf weet hoe je uit jezelf geboren moet worden’.

‘Maar hoe kom je daar dan achter?’

‘Dat is ingewikkeld. De meeste mensen volharden heden ten dagen in competitiedrang en vooral bezig zijn met proberen te voldoen. De huidige maatschappij wordt zo gedomineerd door vooruitgang, ook door onze vaders, dat het moeilijk is de volgende stap te maken’.

‘Los te komen van de strijd van de vader’.

‘Exact. Los te komen van streven naar meer en meer. Dat betekent leren om stil te staan bij de reden waar het harde streven uiteindelijk voor bedoeld was. Want ook voor een eikenboom is het streven naar hoger en groter groeien niet de eindbestemming, maar slechts een tussenfase. Het doel van de derde geboorte is werkelijke vervulling te vinden. Maar de derde geboorte wordt nauwelijks nog gekend’.

‘Ik begrijp wat je zegt. Maar hoe heb jij dat dan gedaan?’

‘Het heeft mij zeven jaar gekost voordat ik het ontdekte’.

‘Wat is er dan mis gegaan?’

‘Mis gegaan?’, vroeg De Lange verbaasd.

‘Nou, dat je nu zwerver bent’.

Hij opende zijn handen en lachte.

‘Je zit vast in hetzelfde denken als ik in die zeven jaren. Ik had destijds een goede baan en verdiende ruim twee ton per jaar. Maar dat durven maar weinigen te geloven. Uit mijzelf geboren